ഷഷ്ഠഃസർഗഃ

ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .

ഇ+ത്യുക്തേ മുനി-നാഥേന സ+ന്ദേഹ-വതി പാർഥിവേ .
ഖേദ-വത്യാ+സ്ഥിതേ മൗനം(ങ്) കിഞ്ചിത്-കാല+പ്രതീക്ഷണേ .. 6.1..

പരിഖി+ന്നാസു സർവാസു രാ+ജ്ഞീഷു നൃപസദ്-മസു .
സ്ഥിതാസു സാവ-ധാനാസു രാമ-ചേഷ്ടാസു സർവതഃ .. 6.2..

ഏതസ്മി+ന്നേവ കാലേ തു വി+ശ്വാമിത്ര ഇതി+ശ്രുതഃ .
മഹർഷി-ര+ഭ്യഗാദ്-ദ്രഷ്ടും(ൻ)തമ-യോ+ധ്യാ നരാധിപം .. 6.3..

തസ്യ യ+ജ്ഞോ(ഽ)ഥ ര+ക്ഷോഭി+സ്തഥാ വിലു-ലുപേ കില .
മായാ-വീര്യ-ബലോ+ന്മത്തൈർ ധർമ-കാ+ര്യസ്യ ധീമതഃ .. 6.4..

ര+ക്ഷാർഥം തസ്യ യ+ജ്ഞസ്യ+ദ്രഷ്ടു-മൈച്ഛത്സ പാർഥിവം .
നഹി ശക്നോ+ത്യവി+ഘ്നേന സമാപ്തും സ മുനിഃ(ഖ്)ക്രതും .. 6.5..

തത+സ്തേഷാം വിനാശാർഥ-മു+ദ്യതസ്-തപസാം(ൻ)നിധിഃ .
വി+ശ്വാമിത്രോ മഹാതേജാ അയോ+ധ്യാ-മ+ഭ്യഗാത്-പുരീം .. 6..

സ രാജ്ഞോ ദർശനാ-കാങ്ക്ഷീ+ദ്വാരാ+ധ്യക്ഷാ-നുവാച ഹ .
ശീ+ഘ്ര-മാ+ഖ്യാത മാം പ്രാപ്തം(ങ്) കൗശികം(ങ്) ഗാധിനഃ(സ്) സുതം .. 6.7..

തസ്യ ത+ദ്വചനം ശ്രുത്വാ ദ്വാ+സ്ഥാ രാജ-ഗൃഹം(യ്)യയുഃ .
സംഭ്രാന്ത-മനസഃ(സ്)സർവേ തേന വാ+ക്യേന ചോദിതാഃ .. 6.8..

തേ ഗ+ത്വാ രാജ-സദനം വിശ്വാ-മിത്ര-മൃഷിം(ൻ) തതഃ .
പ്രാപ്ത-മാവേ-ദയാ-മാസുഃ(ഫ്) പ്രതീ-ഹാരാഃ(ഫ്) പതേ+സ്തദാ .. 6.9..

അഥാ+സ്ഥാന-ഗതം ഭൂപം രാജ-മ+ണ്ഡല-മാലിനം .
സമുപേ+ത്യ+ത്വരാ-യു+ക്തോ യാഷ്ടീ-കോ(ഽ)സൗ+വ്യജി+ജ്ഞ-പത് .. 6.10..

ദേവ+ദ്വാരി മഹാ-തേജാ ബാല-ഭാസ്കര-ഭാസുരഃ .
ജ്വാലാ-രുണ-ജടാ-ജൂടഃ(ഫ്) പുമാഞ്+ഛ്രീ മാനവ+സ്ഥിതഃ .. 6.11..

സഭാ-സുരാ-പതാ-കാന്തം സാശ്-വേഭ-പുരുഷായുധം .
കൃതവാം-സ്തം പ്രദേശം(യ്) യസ്-തേജോഭിഃ(ഖ്) കീർണ-കാ+ഞ്ചനം .. 6.12..

വീ+ക്ഷ്യ-മാണേതു യാഷ്ടികേ നിവേ-ദയതി രാജനി .
വിശ്വാ-മിത്രോ മുനിഃ(ഫ്) പ്രാപ്ത ഇ+ത്യനു+ദ്ധതയാ ഗിരാ .. 6.13..

ഇതി യാഷ്ടീക-വചന-മാകർണ്യ നൃപ-സത്തമഃ .
സസ-മന്ത്രീസ-സാമ+ന്തഃ(ഫ്) പ്രോ+ത്ത+സ്ഥൗ ഹേമ-വിഷ്ടരാത് .. 14..

പദാതി-രേവ സഹസാ രാ+ജ്ഞാം വൃ+ന്ദേന മാലിതഃ .
വസിഷ്ഠ-വാമ-ദേവാ+ഭ്യാം സഹ സാമ+ന്ത-സംസ്തുതഃ .. 6.15..

ജഗാമ തത്ര യ+ത്രാസൗ വിശ്വാ-മിത്രോ മഹാമുനിഃ .
ദദർശ മുനി-ശാർദൂലം(ൻ) ദ്വാര-ഭൂമാവ-വ+സ്ഥിതം .. 6.16..

കേനാപി കാരണേ-നോർവീ-തല-മർക-മുപാ-ഗതം .
ബ്രാ+ഹ്മേണ തേജസാ+ക്രാന്തം(ങ്)ക്ഷാത്രേണ ച മഹൗ-ജസാ ..6.17..

ജരാ-ജരഠയാ നിത്യം(ൻ) തപഃ(ഫ്)പ്രസര-രൂ+ക്ഷയാ .
ജടാ-വല്യാ വൃത+സ്കന്ധം സസ+ന്ധ്യാ+ഭ്ര-മിവാചലം .. 6.18..

ഉപശാ+ന്തം(ഞ്)ച കാന്തം(ഞ്)ച ദീപ്ത-മ+പ്രതി-ഘാതി ച .
നിഭൃതം(ഞ്)ചോർജിതാ-കാരം(ൻ) ദധാനം ഭാ+സ്വരം വപുഃ .. 6.19..

പേശലേ-നാതി-ഭീമേന+പ്രസ+ന്നേനാ-കുലേന ച .
ഗംഭീരേ-ണാതി-പൂർണേന തേജസാ ര+ഞ്ജിത+പ്രഭം .. 6.20..

അനന്ത-ജീവിത-ദശാ സഖീ-മേകാ-മനി+ന്ദിതാം .
ധാരയ+ന്തം(ങ്)കരേ+ശ്ല+ക്ഷ്ണാം കുണ്ഡീ-മ+മ്ലാന-മാനസം .. 6.21..

കരുണാ+ക്രാന്ത-ചേത+സ്ത്വാഥ് പ്രസ+ന്നൈർ-മധുരാ+ക്ഷരൈഃ .
വീ+ക്ഷണൈ-രമൃതേ-നേവ സംസി്ചന്ത-മിമാഃ(ഫ്)പ്രജാഃ .. 6.22..

യു+ക്തോ-യ+ജ്ഞോപ-വീതാംഗം(ൻ) ധവല+പ്രോ+ന്ന-ത+ഭ്രുവം .
അന+ന്തം വിസ്മയം(ഞ്) ചാന്തഃ(ഫ്)പ്രയ+ച്ഛന്ത-മിവേ+ക്ഷിതുഃ .. 6.23..

മുനി-മാലോക്യ ഭൂപാലോ ദൂരാ-ദേവാ-നതാ-കൃതിഃ .
പ്രണനാമ ഗല+ന്മൗലി മണി-മാനിത-ഭൂതലം .. 6.24..

മുനിര+പ്യവനീ-നാഥം ഭാ+സ്വാനിവ ശത+ക്രതും .
ത+ത്രാഭി-വാദയാ+ഞ്ച+ക്രേ മധുരോ-ദാരയാ ഗിരാ .. 6.25..

തതോ വസിഷ്ഠ+പ്രമുഖാഃ(സ്)സര ഏവ+ദ്വിജാതയഃ .
സ്വാഗതാദി+ക്രമേ-ണൈനം പൂജയാ-മാസുരാ-ദൃതാഃ .. 6.26..

ദശരഥ ഉവാച .

അശ+ങ്കി-തോപ-നീതേന ഭാ+സ്വതാ ദർശ-നേന തേ .
സാധോ+സ്വനു-ഗൃഹീതാഃ(സ്) സ്മോ രവിണേ-വാംബുജാ-കരാഃ .. 6.27..

യദനാദി യദ+ക്ഷു+ണ്ണം(യ്) യദപായ-വിവർജിതം .
തദാ-നന്ദ-സുഖം പ്രാപ്തം മയാ+ത്വ+ദ്ദർശ-മാ+ന്മുനേ .. 28..

അദ്യ വർതാ-മഹേ നൂനം(ൻ)ധ+ന്യാനാം ധുരി ധർമതഃ .
ഭവദാ-ഗമന+സ്യേമേ യ+ദ്വയം(ൽ)ല+ക്ഷ്യ-മാഗതാഃ .. 6.29..

ഏവം പ്രകഥ-യന്തോ്ഽ+ത്ര രാജാനോ്ഽഥ മഹർഷയഃ .
ആസ-നേഷു സഭാ+സ്ഥാന-മാസാദ്യ സമുപാ-വിശൻ .. 6.30..

സ ദൃഷ്ട്വാ മാലിതം(ൽ)ലക്ഷ്മ്യാ-ഭീത+സ്ത-മൃഷി-സത്തമം .
പ്രഹൃഷ്ട-വദനോ രാജാ+സ്വയ-മർഘ്യം(ൻ)ന്യവേദയത് .. 6.31..

സ രാ+ജ്ഞഃ(ഫ്) പ്രതി-ഗൃ+ഹ്യാർഘ്യം ശാസ്ത്ര-ദൃഷ്ടേന കർമണാ .
പ്രദ+ക്ഷിണം പ്രകുർ-വന്തം രാജാനം പര്യ-പൂജയത് .. 6.32..

സ രാജാ പൂജിത+സ്തേന+പ്രഹൃഷ്ട-വദന+സ്തദാ .
കുശലം(ഞ്) ചാവ്യയം(ഞ്) ചൈവ പര്യ-പൃ+ച്ഛ+ന്നരാധിപം .. 6.33..

വസിഷ്ഠേന സമാ-ഗമ്യ+പ്രഹസ്യ മുനി-പുംഗവഃ .
യഥാർഹം(ഞ്) ചാർച-യി+ത്വൈനം പപ്ര+ച്ഛാനാ-മയം(ൻ) തതഃ .. 6.34..

ക്ഷണം(യ്) യഥാർഹ-മ+ന്യോന്യം പൂജയി+ത്വാ സമേ+ത്യ ച .
തേ സർവേ ഹൃഷ്ട-മനസോ മഹാരാജ-നിവേശനേ .. 6.35..

യതോ-ചിതാസന-ഗതാ മിഥഃ(സ്) സംവൃദ്ധ-തേജസഃ .
പരസ്-പരേണ പ+പ്രച്ഛുഃ(സ്) സർവേ്ഽനാ-മയ-മാദരാത് .. 6.36..

ഉപ-വിഷ്ടായ തസ്മൈ സ, വി+ശ്വാ-മിത്രായ ധീമതേ .
പാ+ദ്യ-മർഘ്യം(ഞ്)ച ഗാം(ഞ്) ചൈവ ഭൂയോ-ഭൂയോ+ന്യവേദയത് .. 6.37..

അർച-യിത്വാ തു വിധിവ+ദ്വി+ശ്വാ-മിത്രമ-ഭാഷത .
പ്രാഞ്ജലിഃ(ഫ്)പ്രയതോ വാക്യ-മിദം പ്രീത-മാനാ നൃപഃ .. 6.38..

യഥാ്ഽമൃതസ്യ സ+മ്പ്രാപ്തി+ര്യഥാ വർഷമ-വർഷകേ .
യഥാ+ന്ധ+സ്യേ+ക്ഷണ+പ്രാപ്തിർ-ഭവദാ-ഗമനം(ൻ)തഥാ .. 6.39..

യഥേഷ്ട-ദാര-സമ്പർകാഥ്-പുത്രജന്മാ്ഽ+പ്രജാ-വതഃ .
സ്വപ്ന-ദൃഷ്ടാർഥ-ലാഭ+ശ്ച ഭവദാ-ഗമനം(ൻ)തഥാ .. 6.40..

യഥേപ്സി-തേന സം(യ്)യോഗ ഇഷ്ട+സ്യാഗ-മനം(യ്) യഥാ .
പ്രണഷ്-ട+സ്യ യഥാ ലാഭോ ഭവദാ-ഗമനം(ൻ) തഥാ .. 6.41..

യഥാ ഹർഷോ നഭോ-ഗ+ത്യാ മൃത+സ്യ പുനരാ-ഗമാത് .
തഥാ+ത്വദാ-ഗമാദ്ബ്രഹ്മൻഥ്-സ്വാഗതം(ൻ) തേ മഹാമുനേ .. 6.42.

ബ്രഹ്മ-ലോക-നിവാസോ ഹി ക+സ്യ ന+പ്രീതിമാ-വഹേത് .
മുനേ തവാ-ഗമസ്-തദ്വഥ്-സത്യമേവ+ബ്രവീ-മിതേ .. 6.43..

കശ്ച തേ പരമഃ(ഖ്)കാമഃ(ഖ്)-കിം(ഞ്)ച തേ കരവാ+ണ്യഹം .
പാത്ര-ഭൂതോ്സി മേ വിപ്ര+പ്രാപ്തഃ(ഫ്) പരമ-ധാർമികഃ .. 6.44..

പൂർവം രാജർഷി-ശബ്ദേന തപസാ+ദ്യോതിത+പ്രഭഃ .
ബ്രഹ്മർ-ഷി+ത്വ മനു+പ്രാപ്തഃ(ഫ്) പൂജ്യോ്സി ഭഗവ+ന്മയാ .. 6.45..

ഗംഗാ-ജലാഭി-ഷേകേണ യഥാ പ്രീതിർ-ഭവേ+ന്മമ .
തഥാ+ത്വ+ദ്ദർശനാഥ്-പ്രീതി-രന്തഃ(ശ്)ശീത-യതീവ മാം .. 6.46..

വിഗതേ+ച്ഛാ ഭയ+ക്രോധോ വീത-രാഗോ നിരാമയഃ .
ഇദമ+ത്യദ്ഭുതം ബ്രഹ്മ+ന്യ+ദ്വാ+ന്മാ-മുപാ-ഗതഃ . . 6.47..

ശുഭ+ക്ഷേത്ര-ഗതം(ഞ്) ചാഹ-മാ+ത്മാന-മപ-കല്മഷം .
ചന്ദ്ര-മിംബ ഇവോ+ന്മഗ്നം വേദ-വേദ്യ വിദാംവര .. 6.48..

സാക്ഷാ-ദിവ+ബ്ര+ഹ്മണോ മേ തവാ-ഭാഗ-മനം മതം .
പൂതോ്സ്മ്യനു-ഗൃഹീ-ത+ശ്ച തവാ+ഭ്യാ-ഗമനാം മുനേ .. 6.49..

ത്വദാ-ഗമന-പുണ്യേന സാധോ യദനു-ര+ഞ്ജിതം .
അദ്യ മേ സഫലം(ഞ്) ജന്മ ജീവിതം(ൻ) തഥ്സു-ജീവിതം .. 6.50..

ത്വാമിഹാ+ഭ്യാഗതം(ൻ) ദൃഷ്ട്വാ+പ്രതിപൂജ്യ+പ്രണമ്യ ച .
ആത്മ+ന്യേവ നമാ+മ്യന്തർ-ദൃഷ്ട്-വേ+ന്ദും(ഞ്) ജലധി+ര്യഥാ .. 6.51..

യത്കാര്യം(യ്) യേന വാർഥേന+പ്രാപ്തോ്സി മുനി-പുംഗവ .
കൃത-മിത്യേവ ത+ദ്വി+ദ്ധി മാനോ്സീതി സദാ മമ .. 52..

സ്വകാ+ര്യേ ന വിമർശം(ൻ)ത്വം കർതു-മർഹസി കൗശിക .
ഭഗവ+ന്നാസ്ത്യ-ദേയം മേ+ത്വയി യഥ്-പ്രതി-പദ്യതേ .. 6.53..

കാ-ര്യ+സ്യന വിചാരം(ൻ)ത്വം(ങ്) കർതു-മർഹസി ധർമതഃ .
കർതാ ചാഹ-മശേഷം(ൻ) തേ ദൈവതം പരമം ഭവാൻ .. 54..

ഇദ-മതി-മധുരം(ൻ)നിശമ്യ വാ+ക്യം
ശ്രുതി-സുഖ-മാത്മ-വിദാ വിനീത-മുക്തം .
പ്രഥിത-ഗുണ-യശാ ഗുണൈർ-വിശിഷ്ടം
മുനി-വൃഷഭഃ(ഫ്) പരമം(ഞ്) ജഗാമ ഹർഷം .. 55..

ഇത്യാർഷേ ശ്രീമ+ദ്വാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
വൈരാഗ്യ+പ്രകരണേ വിശ്വാ-മിത്രാഭ്യാ-ഗമനം നാമ ഷഷ്ഠഃ സർഗഃ .. 6
ഓം
****
CHECKED BY GURU.P.R.IYER
4.8.23